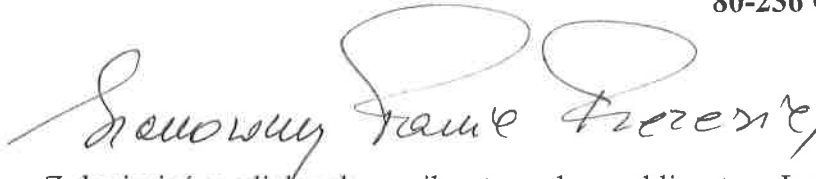

Warszawa, 30 stycznia 2020 r.

185../2019/DB

Sz. P. Adam Chmielecki
Prezes Polskiego Radia Gdańsk
Ul. Grunwaldzka 18
80-236 Gdańsk

Z doniesień medialnych wynika, że wobec publicysty – Łukasza Wojtowicza, została podjęta przez dyrekcję Polskiego Radia Gdańsk decyzja o zakończeniu współpracy, na którą nie wyraziły zgody związki zawodowe Radia. Jak wynika z informacji prasowych powodem zwolnienia miało być polubienie, krytycznych wobec Radia postów na Facebooku, co miało uchybić lojalności wobec pracodawcy i spowodować utratę zaufania wobec pracownika.

Helsińska Fundacja Praw Człowieka, zaniepokojona przedstawionymi przez media informacjami, zwraca się z prośbą o wyjaśnienie zaistniałej sytuacji. Pragniemy przypomnieć, że Polskie Radio Gdańsk jako podmiot publiczny powinno wykazywać się podwyższonym poziomem odporności na krytykę, co jednoznacznie wynika z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (sprawa *Pinto Pinheiro Marques p. Portugalii*). Jeżeli utratę zaufania do pracownika miało spowodować polubienie krytycznego wobec Radia wpisu na Facebooku, należy rozważyć, czy działalność dziennikarza w mediach społecznościowych może mieć wpływ na ocenę pracodawcy, w tym działalność polegająca na odbiorze informacji, a nie na formułowaniu komentarzy wobec pracodawcy. Nawet jeśli przyjmiemy, że polubienie na Facebooku postu negatywnie odnoszącego się do działalności Radia stanowi krytykę tego Radia, działanie to powinno być zakwalifikowane jako prawo do krytyki. Tym samym stanowiłoby realizowanie przez dziennikarza uprawnień wynikających z art. 54 ust. 1 Konstytucji RP, art. 5 i art. 41 Prawa prasowego. Do kwestii publicznej krytyki pracodawcy – nadawcy publicznego odniósł się ETPCz w wyroku *Wojtas Kaleta p. Polsce*, wskazując, że „*obowiązek lojalności pracowników wobec pracodawcy nie może mieć jednakowej mocy wiążącej w odniesieniu do dziennikarzy, ponieważ istotą*

zawodu jest przekazywanie informacji i opinii". W kontekście wolności słowa w sferze stosunków pracy warto również odnotować, że orzecznictwo strasburskie rozróżnia krytykę pracodawcy polegającą na negatywnej ocenie funkcjonowania zakładu pracy od osobistego ataku, przyznając znacznie szerszy zakres ochrony pierwszej z wymienionych form krytyki (*Sosinowska p. Polsce, De Diego Nafria p. Hiszpanii*). Warto również podkreślić, że wskazane standardy znajdują odzwierciedlenie w orzecznictwie polskich sądów, w tym w sprawie red. Jerzego Sosnowskiego. Sąd Okręgowy w Warszawie uznał zwolnienie związane z utratą zaufania za bezprawne. Sąd uznał, że przyczyny wypowiedzenia stosunku pracy były niekonkretne i zbyt ogólne. Pracodawca nie wskazał bowiem, jakie konkretnie zachowania powoda stanowiły publiczną krytykę rozgłośni.

Pragniemy przypomnieć, że zgodnie z konstytucyjnymi oraz międzynarodowymi standardami ważnym elementem realizowania misji publicznej oraz poszanowania wypowiedzi w mediach publicznych jest obowiązek prezentowania treści o pluralistycznym charakterze. Przestrzeganie zasad pluralizmu wewnętrznego, a więc przekazywanie społeczeństwu różnorodnych informacji, w tym kontrowersyjnych i skłaniających do dyskusji jest warunkiem wypełniania przez nie swej misji. W wyroku *Manole i inni p. Mołdawii* ETPCz stwierdził, że za pośrednictwem telewizji i radia publiczność musi mieć zapewniony dostęp do *niezależnej i rzetelnej informacji, oraz do spektrum opinii i komentarzy, odzwierciedlających m.in. różnorodność perspektyw politycznych w kraju*. Wskazał też, że dziennikarze i inni pracownicy mediów audiowizualnych nie mogą być powstrzymywani od przekazywania takich informacji i komentarzy.

W Zaleceniach Komitetu Rady Europy z 11 września 1996 r. wskazuje się, że odpowiednia polityka kadrowa jest jedną z gwarancji niezależności mediów publicznych. Podobne stanowisko zajęło Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy w Rezolucji z 1 lipca 1993 r. W ocenie HFPC nietransparentna polityka odsuwania od anteny lub zwalniania osób pracujących w mediach publicznych stanowi nie tylko praktykę niedobłą w społeczeństwie, ale wręcz praktykę zagrażającą wolności słowa. Media publiczne ze względu na swoją strukturę właścicielską, jak i pełnienie szczególnej misji, powinny prowadzić politykę kadrową opartą o względy merytoryczne, a nie polityczne czy światopoglądowe. W związku z powyższym, ze względu na konieczność prowadzenia w mediach publicznych polityki kadrowej

będącej wyrazem poszanowania standardów wolności słowa, niezależności dziennikarskiej oraz dbałości o pluralizm mediów, zwracamy się z prośbą o niezwłoczne wyjaśnienie przyczyn i okoliczności próby zwolnienia dziennikarza Polskiego Radia Gdańsk.

Z wyrazami szacunku,

Helsińska Fundacja Praw Człowieka
PREZES ZARZĄDU
TI Wynd
Danuta Przywara

